

Posudek vedoucího diplomové práce

Natália Privitzerová: Evropská politika Velké Británie v letech 1959-1963, Praha 2007, 152 stran rkp.

Zahraniční politika Velké Británie prošla na přelomu padesátých a šedesátých let dvacátého století významnou transformací. Slo zejména o měnící se vztah k postupující integraci kontinentu, které se Londýn původně odmítl účastnit. Právě příčiny tohoto obratu v zahraničněpolitickém kursu země analyzuje Natália Privitzerová ve své diplomové práci.

Je zřejmé, že kvalifikovaný rozbor situace nebylo možné provést bez důkladného studia zásad ostrovní zahraniční politiky v celém poválečném období. Jak Privitzerová správně upozorňuje, na rozhodování ve Whitehallu působila především snaha zachovat i po druhé světové válce velmocenské postavení země. Autorka potvrzuje všeobecně přijímaný názor, že tento záměr byl předmětem konsensu na vnitropolitické scéně. Ve výše uvedených snahách hrála kontinentální Evropa zpočátku jen méně významnou roli, klíčový byl tak zvaný „zvláštní vztah“ se Spojenými státy a hospodářské vazby na Commonwealth. Tyto ohledy, jak Privitzerová dokládá (např. s. 95), také komplikovaly britskou vyjednávací pozici po podání žádosti o přijetí do EHS v roce 1961.

Autorka správně konstatuje, že přehodnocování britského postoje k EHS a k dalším integračním uskupením zahájila konzervativní vláda v roce 1959 krátce po vítězství ve všeobecných volbách. Privitzerová v této souvislosti přesvědčivě dokázala, že britská vláda, a v ní především premiér Macmillan, nikdy nepovažovala konkurenční Evropské sdružení volného obchodu (ESVO) za „dlouhodobé řešení“ otázky britského přístupu na evropské trhy (s. 58). Slo o jakousi „páku“, kterou Londýn hodlal využít při jednáních s Bruselem. Dále tu působil silný tlak ze strany Spojených států, které upřednostňovaly EHS před ESVO a také

zahraničněobchodní zájmy ostrovního království na kontinentě. Privitzerová také potvrdila závěry jiných odborníků (např. Gerbet, P., Budování Evropy, Praha 2004, s. 184), že Macmillan nebyl váhavým, ale naopak rozhodným stoupencem britského vstupu do Společenství (s. 76). Aby si zajistil souhlas Paříže, uvažoval dokonce o předání jaderného tajemství Francouzům. S de Gaullem ho spojoval mimo jiné odpor k federalizaci Evropy. Zásadně negativní vliv na britskou snahu o vstup do EHS však měly rozdílné názory Londýna a Paříže na konkrétní podobu spojenectví s USA.

Privitzerová si tuto skutečnost sice uvědomuje, roli Spojených států v procesu přibližování Británie Sestce však mohla věnovat větší pozornost. Bylo by dobré využít některých nejnovějších odborných prací (např. Lundestad, G., *The United States and Western Europe since 1945*, Oxford 2005) či vydaných pramenů (např. *Foreign Relations of the United States*). Podobně by bylo vhodné rozšířit literaturu a vydané prameny o některé další tituly věnované zahraniční politice Velké Británie (např. Bullen, R., Pelly, M. E. ed., *Documents on British Policy Overseas* – podstatná část je věnována britské „evropské“ politice.). Současně však oceňuji, že autorka využila některých prací francouzských historiků a vyhnula se tak nebezpečí, že historické události bude interpretovat očima anglosaské historiografie.

Předkládaná práce je výsledkem značného úsilí. Poněkud rušivě působí drobné tiskové chyby a slovakismy (např. s. 95). Jde však jen o nevýznamná pochybení obvyklá u začínajících autorů. Dílo plně vyhovuje nárokům kladeným na diplomovou práci.

Navrhované hodnocení:

Praha, 7. ledna 2008

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph. D.